

**ВІДДІЛ ОСВІТИ КРАСНОКУТСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ПАРХОМІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ КРАСНОКУТСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ІНСТРУКЦІЯ № 51
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ**

ВІДДІЛ ОСВІТИ КРАСНОКУТСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ПАРХОМІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ КРАСНОКУТСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора

Пархомівського ліцею

від «___» _____ 2026 р. № ___

**ІНСТРУКЦІЯ № 51
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дана інструкція розроблена відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерством освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552), Про затвердження Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів систем загальної середньої освіти затверджено наказом Держнаглядохорони праці від 16.03.2004 № 81 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 травня 2004 р. № 620/9219), Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 14.02.2018 № 207 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 25.04.2018 за № 508/31960), Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.1998 № 9 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 07 квітня 1998 за № 226/2666).

1.2. Вимоги інструкції з безпеки життєдіяльності (БЖД) поширюються на всіх учителів інформатики під час проведення навчальних занять, позакласних заходів та гурткової роботи. Дотримання вимог інструкції є обов'язковим.

1.3. Учитель інформатики несе особисту відповідальність за:

- створення здорових і безпечних умов проведення занять;
- справний стан комп'ютерної техніки, периферійного обладнання та мереж живлення в кабінеті;
- збереження життя і здоров'я здобувачів освіти під час освітнього процесу.

1.4. Перед початком навчального року та в процесі роботи вчитель повинен проходити обов'язковий профілактичний медичний огляд (1 раз на рік) з відповідною відміткою в особистій санітарній книжці.

1.5. Учитель повинен знати правила пожежної безпеки, розташування засобів пожежогасіння (вуглекислотних вогнегасників, придатних для гасіння електроустановок) та вміти ними користуватися.

1.6. Оскільки робота пов'язана з експлуатацією ПЕОМ та серверного обладнання, вчитель повинен мати групу з електробезпеки не нижче II. Перевірка знань з електробезпеки проводиться щорічно.

1.7. Учитель повинен мати навички з надання **домедичної допомоги**. У разі захворювання здобувача освіти або нещасного випадку вчитель зобов'язаний:

- негайно викликати медичного працівника закладу або екстрену медичну допомогу (103);
- сповістити адміністрацію закладу;
- організувати надання допомоги потерпілому до прибуття лікарів.

1.8. Учитель забезпечує дотримання здобувачами освіти санітарно-гігієнічних норм (режим провітрювання, вологе прибирання, дотримання регламенту безперервної роботи за екраном монітора).

1.9. Учитель не має права приступати до виконання обов'язків у разі погіршення самопочуття, хворобливого стану або перебування під дією медикаментів, що знижують увагу. Про такі випадки слід негайно доповісти керівнику ліцею.

1.10. При виявленні несправностей обладнання (пошкодження ізоляції дротів, несправність системного блоку, відсутність заземлення, іскріння розеток), вчитель повинен негайно припинити роботу, знеструмити приміщення та повідомити адміністрацію.

1.11. Перебування здобувачів освіти в кабінеті інформатики дозволяється лише в присутності вчителя.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Учитель інформатики перед початком занять проводить інструктажі з БЖД для здобувачів освіти (первинний на початку семестру та цільовий перед складними роботами) з обов'язковою реєстрацією в журналі.

2.2. Учитель зобов'язаний перевірити:

санітарно-гігієнічний стан кабінету (вологість, температура) та здійснити наскрізне провітрювання;

справність системного блоку, моніторів, клавіатур та мишей на кожному робочому місці;

цілісність кабелів живлення, відсутність «розболтаності» розеток та надійність підключення периферійних пристроїв;

стан системи освітлення (відсутність миготіння ламп) та антиблікових засобів на вікнах.

2.3. Учителю інформатики забороняється:

самостійно розбирати системні блоки, монітори або блоки живлення;

використовувати саморобні подовжувачі або «трійники» для підключення комп'ютерів;

залишати учнів у кабінеті без нагляду, особливо при ввімкненій техніці;

дозволяти учням приносити та вмикати власні електроприлади без попередньої перевірки вчителем.

2.4. Організаційні заходи:

розсадити здобувачів освіти згідно з їх зростом, забезпечивши правильну відстань від очей до екрана (600–700 мм);

поцікавитися станом здоров'я учнів; у разі скарг на біль в очах, запаморочення або слабкість 2. 5 Дії при виявленні несправностей:

при виявленні запаху гару, іскріння в системному блоці або відчутті дії струму при торканні до корпусу — негайно знеструмити кабінет (вимкнути головний рубильник) та повідомити адміністрацію;

зафіксувати дрібні несправності в журналі адміністративно-громадського контролю для виклику системного адміністратора або інженера.

2.6. Перевірка засобів безпеки:

перевірити наявність вуглекислотного вогнегасника (клас В, Е), що є обов'язковим для гасіння електрообладнання;

переконатися, що аптечка містить засоби для промивання очей та допомоги при ураженні струмом.

2.7. Одяг учителя не повинен мати звисаючих частин, які можуть потрапити в рухомі деталі (вентилятори) техніки, а взуття повинно мати діелектричні властивості (неслизька гумова підошва).

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Учитель інформатики здійснює освітній процес тільки у спеціально призначеному кабінеті, що відповідає вимогам електробезпеки та санітарним нормам. Забороняється змінювати місце проведення заняття без погодження з адміністрацією.

3.2. Під час уроку вчитель повинен постійно перебувати в кабінеті. Забороняється залишати здобувачів освіти без нагляду, оскільки кабінет інформатики є об'єктом підвищеної небезпеки (наявність напруги ~230В на кожному робочому місці).

3.3. Організація роботи з технічними засобами:

- використовувати тільки справне обладнання, що стоїть на інвентарному обліку;
- стежити, щоб відстань від очей здобувачів освіти до екрана монітора становила не менше 45–60 см;
- контролювати дотримання безперервної тривалості роботи за комп'ютером згідно з віковими нормами (для профілактики зорової втоми).

3.4. Учитель зобов'язаний стежити, щоб здобувачі освіти:

- не приступали до роботи та не вмикали монітори/системні блоки без команди вчителя;
- не торкалися тильної сторони обладнання, роз'ємів, дротів та розеток;
- не клали сторонні предмети (книги, сумки) на монітори та клавіатури;
- не приносили до кабінету та не вживали їжу і напої (ризик короткого замикання при розлитті рідини);

- дотримувалися правильної постави, не гойдалися на стільцях;
- не пересували комп'ютерну техніку самостійно.

3.5. Дотримання безпекового режиму:

забороняти учням відкривати вікна без нагляду, ставати на підвіконня або маніпулювати обладнанням на висоті;

не допускати принесення до кабінету небезпечних предметів (колючих, ріжучих, легкозаймистих, газових балончиків тощо);

припиняти будь-які протиправні дії чи цькування серед учнів.

3.6. Дії при зміні умов:

- у разі появи запаху гару, іскріння або незвичного шуму техніки — негайно знеструмити відповідне робоче місце або весь кабінет;
- при отриманні сигналу «Повітряна тривога» — припинити роботу, знеструмити техніку (вимкнути мережеві фільтри/джерела безперебійного живлення) та організовано вивести учнів до укриття.

3.7. Під час перерви:

- вчитель має завершити урок одразу після дзвоника, щоб забезпечити дітям відпочинок;
- пересвідчитись, що учні залишили приміщення (крім випадків, коли це заборонено безпековою ситуацією);
- відкрити фрамуги для наскрізного провітрювання кабінету;
- вимкнути техніку, якщо наступний урок не передбачає її використання.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Після закінчення занять у кабінеті інформатики вчитель зобов'язаний:

закінчити урок у встановлений термін згідно з розкладом та режимом роботи закладу освіти;

проконтролювати, щоб здобувачі освіти коректно завершили роботу операційних систем на персональних комп'ютерах та вимкнули монітори; пересвідчитись, що всі здобувачі освіти покинули приміщення, забравши особисті речі.

4.2. Технічні заходи безпеки:

вимкнути все периферійне обладнання (принтери, сканери, мультимедійні проектори, інтерактивні дошки);

після завершення останнього уроку повністю знеструмити електромережу кабінету за допомогою головного рубильника (магістрального вимикача), крім пристроїв, що мають працювати цілодобово (наприклад, сервери або мережеве обладнання, якщо вони знаходяться в кабінеті);

перевірити відсутність сторонніх предметів на радіаторах опалення та системних блоках.

4.3. Огляд робочих місць:

перевірити стан робочих місць учнів на предмет механічних пошкоджень меблів, клавіатур, мишок та цілісності кабелів живлення;

у разі виявлення несправностей, ознак перегріву техніки або пошкодження ізоляції — зробити запис у журналі обліку технічного стану та повідомити адміністрацію або системного адміністратора.

4.4. Санітарно-гігієнічні заходи:

організувати вологе прибирання (якщо це передбачено графіком) та обов'язково відкрити фрамуги/вікна для наскрізного провітрювання приміщення;

перевірити закриття вікон перед виходом із кабінету.

4.5. Завершення робочого дня:

у разі чергування по закладу — дотримуватись обов'язків чергового вчителя, затверджених наказом директора;

після закінчення останнього уроку проконтролювати організований вихід учнів до роздягальні та переконатися, що вони безпечно залишили територію закладу;

вимкнути освітлення, замкнути кабінет та лаборантську, здати ключі у визначене місце.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В ЕКСТРИМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Види можливих аварійних ситуацій у кабінеті інформатики:

коротке замикання електропроводки або блоків живлення ПК;

займання ізоляції дротів, поява запаху гару або диму;

ураження електричним струмом користувачів;

отримання сигналу «Повітряна тривога» або виникнення іншої загрози воєнного характеру.

5.2. Порядок дій при виникненні пожежі або технічної аварії:

Учитель інформатики повинен негайно знеструмити кабінет (вимкнути головний рубильник/автомат) та сповістити адміністрацію ліцею.

При виникненні осередку вогню використовувати вуглекислотний або порошковий вогнегасник (гасити електропроводку та ПК водою суворо заборонено до повного знеструмлення).

При виникненні небезпеки організувати евакуацію здобувачів освіти згідно з планом евакуації.

Викликати службу порятунку за тел. 101.

Зачинити вікна та двері для запобігання поширенню вогню.

Вказати прибулим підрозділам ДСНС найкоротші шляхи до осередку пожежі.

5.3. Дії при отриманні сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»:

Негайно припинити заняття. Якщо проводиться практична робота за ПК — дати коротку команду «Вимкнути монітори, залишити все на місцях».

Нагадати дітям взяти особисті речі (рюкзаки) та тривожні валізки (за наявності).

Взяти класний журнал та аптечку. Негайно вишикувати клас і рухатися до укриття згідно зі схемою.

Учитель інформатики йде останнім, переконуючись, що в кабінеті та лаборантській не залишилося дітей.

В укритті перерахувати дітей і негайно доповісти адміністрації про кількість присутніх.

5.4. Надання домедичної допомоги потерпілим: Надання допомоги починається з оцінки загального стану потерпілого та виклику швидкої допомоги за тел. 103.

При ураженні електричним струмом: звільнити потерпілого від дії струму (вимкнути рубильник або відтягнути за одяг, використовуючи ізоляційний матеріал). При зупинці дихання — негайно розпочати серцево-легеневу реанімацію (штучне дихання та непрямий масаж серця).

При пораненнях: накладити стерильну пов'язку. При сильній кровотечі — застосувати тиснучу пов'язку або джгут (із зазначенням часу накладання).

При переломах: зафіксувати пошкоджену кінцівку за допомогою шини або підручних засобів (картон, палиця). При підозрі на перелом хребта — не рухати потерпілого до приїзду лікарів.

При термічних опіках: прикласти холод. Не відкривати пухирі. При опіках I та II ступеня обробити антисептиком без вмісту спирту, при III ступені — накрити стерильною пов'язкою.

**Відповідальна за організацію
роботи з охорони праці**

_____ **Тетяна ФЕДОРЕНКО**

УЗГОДЖЕНО:

**Інженер з охорони праці
групи господарського обслуговування
відділу освіти**

Краснокутської селищної ради
РВИБОРОДА

_____ **Ірина**

**Юрисконсульт
групи по господарському обслуговуванню
відділу освіти**

Краснокутської селищної ради

_____ **Марія СУРГАЙ**

Ознайомлений(на)